

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 56—
pol leta . . . " 28—
četrt leta . . . " 14—
en mesec . . . " 4-70

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 60—
za pol leta . . . " 30—
za četrt leta . . . " 15—
za en mesec . . . " 5—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino kakaznici.

računajo po površini prostora in visoki ter 63 mm prostor za enkratno, za večkrat popust.

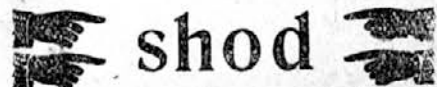
Uredništvo je na Starem trgu števil. 19.
Upravnništvo je na Marijinem trgu števil. 8. —
Telefon števil. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Nemški napad na Jugoslavijo!

Branimo jo proti nemškemu korošcem! Slovenci in Slovenke, vsi na

ki je danes na Novega leta ob 11. dopoldne v veliki Uniovi dvorani.

Častniki in vojaki, pridite!

Govore: gg. France Smodej in dr. Ferdo Müller.

Niti pedi naše zemlje koroškemu Nemcem!!

Sklicatelj.

Za novo leto.

Dva meseca svobode sta za nami. Dva meseca že manifestiramo, upijemo „živijo“, pozdravljamo, sprejemamo in protestiramo. Človek z navadno pametjo bi na vse to mislil, da so se naše razmere po dveh mesecih svobode in demokracije vsaj nekoliko zboljšale. Misli bi, da so se gotovi naši ljudje vendarle že ofresli vsega onega blata in zanikarnosti, v katerem so živeli pod bivšo avstrijsko vlado. Toda, žal, temu ni tako.

Če pogledamo v dno duše naše svobodne domovine, če razmotrujemo naše razmere, če pretehtujemo pozitivno delo naših merodajnih činiteljev, vidimo, da hočejo gotovi voditelji še vedno vladati brez naroda — in odprto rečeno — bojimo se za svojo domovino.

Poglejmo samo 15 števk „Jugoslavije“! Koliko nezdravih razmer smo že odkrili, koliko kričečih krivic obelodanili! Marsikaj smo dosegli in marsikdo je moral iti, oziroma se zagovarjati in vendar v celoti še ni mnogo boljše. Zakaj ne? Vedno in povsod isti odgovor: oziri in lastne koristi.

Zato proči z ljudmi, ki se ne morejo in nočejo živeti v novi čas. Ljudje, ki imajo gotove zveze in vezi, naj zapuste svoja važna mesta, katera

naj zasedejo sposobnejši in neodvisni v vseh ozirih. Odičuje naj sposobnost in značaj, ne sorodstvo, pokloni in dvorjenje. Blagor ljudstva ne sme biti samo na jeziku. Dejanja se morajo strinjati z mišljenjem.

Potek svetovne vojne je pokazal, da se obdrži samo to, kar je zdravega in resničnega, da se vsaka drapiranost zruši v najbolj nepričakovanem trenutku. Preveč zdrav je naš narod, da bi moral gledati, kako postopajo od višjega do nižjega ter se ne zganejo, ko vidijo, da nam reže tujec z lahkoto kose iz narodnega telesa. Ali naj še vedno gleda, kako se šopiri po Ljubljani zaspanost, begunci s Koroškega pa prihajajo v Ljubljano? Ali še ne bo konca sramoti? Če se kdo ne čuti zmožnega, naj odstopi in če drugi ni zmožen, — do Soluna je daleč in v tej celi razdalji se bodo gotovo dobili zmožni ljudje. Saj ni treba, da stojimo ponosno na konfinih, kakor petelini na gnoju in se nam začne napihovati greben, če vidimo na oni strani drugega petelina! Kdor ne razume nove dobe naše svobode, naj prepusti polje drugim, ki nič ne sanjajo o fevdalizacijah, ampak imajo samo eno edinstveno državo — in vseh blamaž bo kmalu konec.

Pa tudi naše ljudstvo mora razumeti, da sedaj ni čas za razne mahinacije v šusteršičevem duhu. Svobodni smo in te svobode moramo biti vredni, če hočemo ostati svobodni. Naši možje in fantje se morajo zavedati težkega položaja naše domovine napram Nemcem in še posebej napram Italijanom. Domovina, naša lepa in svobodna zemlja, je še v nevarnosti. Če smo trpeli čela leta pod tujim jarmom in za tuje koristi, če je tekla naša kri na povelje tiranov, moramo biti pripravljeni tudi sedaj, da branimo pred vsakim, kar je našega. Naša narodna vojska je potrebna, da moremo preprečiti nasilja naših zapadnih sosedov, da moremo rešiti našo zemljo nemškega jarma.

Naše delo pri izgradbi močne in velike Jugoslavije je spremljano od vseh Slovencev, od vseh onih stotisočev, ki se zavedajo svoje svobode.

Kakor doslej, hočemo tudi v prihodnje storiti vse, da izginje iz naše svobodne domovine vse, kar ni jugoslovanskega. Velik je upliv „Jugoslavije“, ki se je razširila po celi naši domovini. Dan za dnevom prihajajo v naše uredništvo priznala pisma od najodličnejših Slovencev do priprostega delavca in kmeta. Ker pa je neobhodno potrebno, če hočemo, da se uživimo popolnoma v svojo svobodo, da se naš dnevnik razširi še bolj, pozivljamo vse naše ljudi, da si naročijo „Jugoslavijo“. Društva, družine in posamezniki. Vsi, ki resnično ljubijo svojo domovino!

Bodimo verni in zvesti Jugoslovani! Izpolnjujmo svoje dolžnosti in zavedajmo se svoje velike svobode v edinstveni državi Slovencev, Hrvatov in Srbov!

To je naša želja in to bodi naše načelo ob novem letu — prvem naše svobode!

FEDOR GRADIŠNIK:

Beneške Slovence — Jugoslaviji!

Kakor postopajo Italijani z našimi ljudmi v zasedenih krajih, tako postopajo z našimi brati, ki so od leta 1866. dalje tako srečni, da živijo v kraljevini Italiji. Nobenih narodnih pravic, niti v šoli, niti pred narodom, dolžnosti pa iste kot jih imajo državljani italijanske narodnosti. Bil sem za časa avstrijske okupacije v Čedadu provizantni častnik tamkajšnje vojaške bolnice in sem imel kot tak dan za dnevom priliko občevati z beneškimi Slovenci, ki prebivajo v vaseh okrog Čedada. Kupčijski posli so me vodili med nje in spoznal sem v njih ljudi izredno bistroumne, dobre in dovtetne za vse, kar blaži in dviga srce. Čudno se jim je zdelo spočetka, da govorim kot častnik slovensko, ker so bili navajeni vedno le na zadirčne in surove oficirje nemške in madžarske narodnosti. Ko pa so spoznali, da imajo opraviti s človekom njihove krvi, so postali bolj zaupljivi in slednjič sem jim postal najboljši prijatelj in v marsikaterem

slučaju dober svetovalec in zaščitnik napram raznim surovim in vsemogočnim vojaškim žandarjem, ki so imeli menda poseben nalog, da z našimi ljudmi strogo in brezobzirno postopajo. Posebno veseli so bili, ko me je prišla obiskat moja soproga in sva skupno hodila k mojim znanem in prijateljem. Naenkrat je postalo moje stanovanje zbirališče posebno ženskega spola. Kakor blisk se je razneslo po vaseh, da je v Čedadu avstrijski častnik s svojo gospo, ki sta oba Slovenca.

Razume se samo ob sebi, da sem se takoj začel zanimati za razmere, ki so vladale v beneški Sloveniji za časa italijanskega režima in posebno sem bil radoveden na mišljenje ljudi samih.

Ljudje so vkljub temu, da jim italijanska vlada ni dajala nobenih niti najmanjših narodnih pravic, zavedni Slovenci. Slovenski jezik jim je nekaj sv., nekaj, kar se jim zdi, da je treba čuvati in varovati. Dasi nimajo niti ene slovenske šole, dasi se morajo pri uradnih in kupčijskih poslih posluževati izključno italijanskega jezika, vendar ljubijo slovenščino in govore doma in med seboj samo slovensko. Ko sem prišel prvič v beneško Slovenijo, sem mislil, da bom našel samo stare ljudi, ki bodo še govorili slovensko in bil sem prijetno presenečen, videč da imajo vsi otroci slovensko domačo vzgojo. To je dobro znamenje. Otroci do sedmega let večinoma sploh ne razumejo italijanskega, ker govore s starši in s sosedi samo slovensko. Šele ko pridejo v šolo, se uče italijansko. Znano je tudi, da beneški Slovenci govore samo književno italijanščino, ki se je uče v šoli in ne znajo dialektov ali furlanščine.

Mnogo so storili za ohrano beneških Slovencev tamkajšnji duhovniki, ki so zrastle iz naroda samega in so večinoma jako inteligentni in narodni. V cerkvah imajo naši bratje edini javni kraj, kjer slišijo slovensko govorico. Pridige, litanije, nauk itd. opravljajo duhovniki slovensko.

Seznanil sem se z mnogimi duhovniki, bil sem dostikrat njihov gost in pri takih prilikah smo se pogovar-

KSAYER MEŠKO:

Begunci.

Deseti bratje, sestre desetnice romamo po svetu, brez doma in brez strehe, v vse vetre razkropljeni, zanamovani in obteženi s pečatom, ki nam ga je vtisnila nesreča in neusmiljenost ljudi, ne naša krivda, ne naši grehi, s pečatom: Tujci, begunci!

Vse naše misli na žalostnih naših potih, podnevi in ponoči, li niso voda v potoku, ki jo jezovi tiščijo in težijo in ji branijo prosto pot? Li niso oblaki na nebu ob dnevu, ko ni najmanjše sapice, da bi razpela njih jadra, beleča se na nebā neskončnem oceanu? Li niso megle jesenske, viseče nad srcem, da nikdar ne more posijati vanj solnce z vso svojo grejočo, oživljajočo svetlobo?

Veseli je naše, ni li golob, ki mu je nalomljeno krilo? Plahuta — plahuta plašno, obupno, trudeč se z vsemi močmi, da se povzdigne v višave, razmahne se v prostem ozračju z radostnim poletom, zaplove mladostno ve-

selo čez polja, čez lehe, čez loke, tokave in jase, čez temne šumeče gozdove . . . v daljavo . . . v daljavo . . . v prostost . . .

Ne more, ne more!

Vse želje naše visokoleteče, vsi lepi načrti — vsi pokopani v rakvah svinčnih: od bede, trpljenja omračenih srcih . . .

In ko smo tako ubogi in bedni kot pred tisoč in tisoč leti otroci izraelski, ki so sedeli ob rekah babilonskih in plakali, ko so se spominjali Siona svetega, zemlje rodne in krajev domačih ter so na vrbe obesili svoje citre in cimbele, glaseče se v prejšnjih dneh ob njih srčnem veselju, ob njih kipečih radostih — ko smo tako ubogi in bedni, govore tudi nam: „Dajte, zapojte nam pesem iz vaših dežel, o vinogradih vaših, o poljih, o Brdih, o oljki, o morju, o vaših gorah, o delu vašem in vašem veselju.“

A kadar so rekali tujci otrokom izraelskim: „Zapojte nam katero svojih pesmi slonskih,“ kako so odgovarjali le-ti?

„Kako bi peli pesem Gospodovo v tuji deželi?“

A mi, kako naj zapojemo mi?

Domovi so naši uničeni, razrušene razvaline, pogorišča najžalostnejša. Vinogradi naši, naša radost in ponos, razkopani, razriti od steklih psov: lajajočih, tulečih šrapnelov. Oljke, znamenilke miru, znamenja tihe, ponižne naše krotkosti, požgane, iz zemlje s koreninami izkopane. Polja, od konjskih kopit pomandrana za leta in leta. Uničeno delo je vse naših rok, iz naših žuljev, iz naših moči, iz naše krvi rojeno . . . Le morje poje še večni svoj spev. O čem zdaj pač peva? O naši bedi, o našem trpljenju po svetu nemilem, lednem? Le gore še naše stoje, še bolj one-mele, groznejše še okostenele. Strme na vse razdejanje pod sabo, krog sebe. Srde se v trdem svojem osrčju: „Človek je to storil, ustvarjen po božji podobi? Človek, z umom ovenčan in kronan? Človek, s srcem čutečim oblagodarjen in blagoslovljen? Jeli mogoče? Kako je mogoče?“

In če bi še peli, bi peli le eno:

Gorje mu, kdor je iz doma izgnan, gorje mu, kdor je po svetu pognan,

gorje mu, kdor je tujec povsod, gorje, komur vsak pisar je gospod!

In če bi še peli, peti bi znali, peti bi mogli le pesem lačnih naših otrok, mrjočih v tujini, peti bi mogli le speve solza, speve le jokajočih . . .

A vera naša? — zvedavo nas vprašate — vera v ljudi, v usmiljenje srca? V grob smo dejali jo. Bode li vstala od mrtvih kedaj? Ena le bila velika je noč. Li pride za nas kdaj katera?

In upanje naše? Veja natrta, da vsi se listi suše; bolnik, ki vsi so zdravniki ga že zapustili, vsi ga obsodili: „Umri!“

A naša ljubezen? Kot dneva se vsa svetloba zlija v solnce nazaj, od koder izšla je, kjer vir ji je, kjer je življenje dobila — tako hrepeni in se zlija naših src ljubezen iz vseh krajev sveta, kjer romamo, blodimo, kjer trpimo in jokamo, le k tebi, edino le k tebi

o domovina, o domovina!

jali o tem in onem. Prinašal sem jim slovenske časopise in knjige, ki so jih potem razdeljevali med svoje župljane. Pripovedovali so mi, da so Italijani delali z njimi kot pripadniki italijanske države povsem dobro, kot s Slovenci pa izredno slabo. Vsi so bili navdušeni za majniško deklaracijo, obžalovali so le, da se v njej poteguje samo za Jugoslovane habsburške monarhije. „Ali mi nismo Jugoslovani?“ me je vprašal gospod župnik v S. „Ali nas hečejo popolnoma pozabiti, zatajiti in prepustiti gotovemu poginu? Vedite, prijatelji, da dolgo ne bomo mogli zdržati — čudež je sploh, da še živimo... Če se nas sedaj ne bodo spomnili — potem je vse izgubljeno...“

Zame je bilo to jako neprijetno. Slednjič sem jim vendar razložil, da je majniška deklaracija samo politična poteza in da smo za zedinjenje vseh Jugoslovancev brez ozira na pripadništvo k temu ali onemu državnemu telesu, ergo, da spadajo k bodoči Jugoslaviji tudi beneški Slovenci. Z navdušenjem mi je stisnil zavedni župnik roko in ob slovesu mi je rekel: „Torej bova enkrat pripadnika ene in iste države! To je moja želja in upam, da tudi vaša! Verjemite mi, da bom v tem oziru in v tem smislu deloval med svojimi ljudmi! In seme, ki ga bom sejal, bo padlo na rodovitno tla, o tem sem prepričan!...“

Govoril sem z ljudmi v St. Petru (S. Pietro al Natissone), Stogni, Sv. Lenuardu, Sovojni, Matajurju, Strmici etc. in povsod sem našel eno in isto: vsi si žele skupne domovine, a samo pod Habsburžani ne. Ali svoboden dom — ali pa raje pod Italijo!

V Strmici, vasi nad 800 m visoki pod Matajurjem, mi je dal star slovenski gospod drobno knjigo rekoč: „Glejte, to knjigo Vam dam v spomin. V njej so najlepše pesmi vseh narodov prevedene v laščino in med njimi tudi naše slovenske. Nisem jih bral v slovenščini, ker jih ne dobim, a bral sem jih v laščini in berem jih vedno in vedno...“

Hlastno sem prijel za drobno knjigo in z veliko radovednostjo sem jo odprl.

„Fioristranieri“ (Tuje cvetje) je bil naslov in izdal je knjigo Ivan Trinko, naš slovenski pesnik, znan pod imenom Zamejski, sam beneški Slovenec. Je to antologija, zbirka prevodov najboljših svetovnih pesnikov. Med Goethejem, Rückartom, Pöthijem itd. so zastopani tudi naši: Prešeren, Gregorčič, Mažuranič, Preradović, Trinko. Na koncu knjižice je kratek komentar, v katerem prireditelj poroča tudi na kratko o beneških Slovencih, ki jih ceni na 40.000 (pod italijansko cenzuro l. 1890.)

Izredno sem bil vesel te knjižice in jo skrbno hranil. Z drugim „velezdajalskim“ materijalom vred mi jo je oktobra meseca zaplenila slavna avstrijsko-nemška patrulja na Opčini, ko sem se vračal v Ljubljano.

Videč, da se naši rojaki zanimajo za slovensko literaturo, ki so jo doslej spoznali samo iz laških prevodov, sem jim prinesel slovenske knjige: Jurčiča, Aleševca, Kersnika, Prešerna, Gregorčiča, Aškercia itd. kar sem imel ravno pri rokah. Z velikim veseljem so čitali in ob nedeljah sem imel polno ljudi v svojem stanovanju, ki so prihajali poknjige in časopise.

Tako sem spoznal naše brate beneške Slovence in kličem merodajnim faktorjem: „Ne pozabite na nje, delajte na to, da jih ne izgubimo, kajti v Jugoslaviji moramo biti združeni vsi, ki smo trpeli pod tem ali onim tujim jarmom.“

Naš podlistek.

Mnogoštevilni, vsak dan širji krog bravcev in prijateljev našega lista je doslej gotovo pogrešal v predalih „Jugoslavije“ zabavnega leposlovnega berila. S posebnim zadovoljstvom opozarjamo zatorej cenjene čitatelje, da se nam je posrečilo pridobiti za „Jugoslavijo“ velezanimivi roman „Višnjeva repatica“ iz peresa Vladi-

mirja Levstika. To delo, ki začne izhajati za nekaj dni, bo nedvomno senzacija na svojem polju; vsi sloji našega občinstva bodo z napetostjo sledili spretno zavozlanim intrigam romana ter spoznavali gnulobo in omejenost naše „višje družbe“ v drzno karikiranih tipih, ki jih riše avtor z večjo roko in neusmiljenim gnevom. Humor in tragika, ironija in satira spremljajo skrivnostno glavno osebo naše povesti vso pot do razpletljaja, ob katerem se vzpne mladost nad razsulo propale starine ter zakliče življenja in bodočnosti svoj pogumni: „Da!“ — V njih lastnem interesu opozarjamo vse prijatelje našega lista, da si s takojšnjim naročilom zagotove redno dohajanje „Jugoslavije“ in nepretrgani užitek tega znamenitega dela.

Proga Maribor-Špilje.

Maribor, 29. novembra.

Neverjetno mnogo se je napravilo v mariborski okolici v narodnem oziru. V prvi vrsti gre hvala energičnemu in vse skozi dobro premišljenemu nastopu generala Majstra in Narodnega sveta v Mariboru. Izvanredna sreča nam je naklonila odličnega vojaka, ki že prej navdušen Slovan in pesnik, tudi v svojem vojaškem območju skuša tem preje iztrebiti stari duh iztrohnele Avstrije, ki žal straši še pri nekaterih ljubljanskih poveljnikih, če tudi se ponajajo že z novo srbsko uniformo. Nam je ljubše, da vlada med našimi poveljniki v prvi vrsti srbski duh energije in junaštva, katerega tudi na splošno želimo našemu vojaštvu. Samo na ta način je bilo mogoče vzeti in utrditi Maribor, ako ravno je bilo v začetku na razpolago za to komaj par sto vojakov. Če bi bil general Majster v Mariboru tako cincal kakor polkovnik Ulmansky v Ljubljani sedaj še glede koroškega vprašanja, bi se potikali mariborski Slovenci kot begunci po Celju in Ljubljani, tako kakor morajo iskati sedaj zavetišča koroški begunci pri nas!! Toda sedaj smo rešeni in varni; zato pa ne smemo še držati križem rok. Dosti stvari je še, katere treba urediti. Kakor v Ljubljani, ki pa bi lahko bila bolj energična, se tudi pri nas sedaj kaže na ulici vse polno tistih ptičev, ki so se prvotno poskrili. Prvotno so se mariborski Nemci celo bali za svoje preproge, za svoje srebro in svoje nakite. Kdor je le mogel, naprosil je kako znano slovensko rodbino, da je vse to spravila. Vse prigovarjanje, da med Srbi in Slovenci ni takih barbarov, ni pomagalo nič. Sedaj pa se že čutijo varne. Na ulici se vedejo že čisto drugače in s tem rase greben tudi nemškemu podrepaniku — nemčurjem. Po javnih lokalih, na ulicah se sliši lahko provokatorično nemško govorjenje od ljudi, katerim se takoj pozna, da znajo slovenski, ali da so celo rodod Slovinci. Treba bo toraj tudi v tem oziru očistitja. V takih obmejnih krajih bo treba, da vsi Slovenci nosijo narodne znake, katera naj prodajajo društva svojim članom in občinstvu na cesti. Že pri nakupu se spozna ljudi. Kdor nosi znak, se bo vendar sramoval na ulici in v javnih lokalih govoriti nemško. Kdor pa nima znaka, se bo tudi manj upal razširjati v slovenskih krajih nemško govorico. Tisti, ki imajo pomisleke, naj se spomnijo na to, da sedaj v Celovcu ali v Beljaku Slovence dejansko napadajo, ako govorijo slovenski na ulici ali v javnih lokalih; saj tudi sicer niso varni, če tudi nemški govore. Mi bi morali sami sebe zaničevati, ako bi ne bili v stanu napraviti red in če bi dopustili, da Nemci še v naprej pačijo na zunaj slovenski značaj naših krajev.

Na mariborskem kolodvoru je posebno med uslužbenci — in sicer mislim take slovenskega rodu, ki prav slabo nemški govorijo — nemškutarenje na dnevnem redu. Navadni najnižji delavci, katere se vsak dan lahko odštavi, mladi fantje govorijo nemški uprav provokatorično in se nič ne zmenijo, če se jih tudi z lepa opozori, naj vendar rajši slovensko go-

vorijo. Še snejijo se potem. Res je, da dobivajo potuho od nekaterih uslužbencev višjega reda in da se celo med Slovenci širi neka nezadovoljnost, kateri je treba posvetiti kar največjo paznost. Naše nam udane železničarje je treba vseskozi zadovoljiti. Dati jim je treba takoj primerno nagrado za posebno delo, katero so opravljali med štrajkom in za njih posebne zasluge. Saj so dobili nemški železničarji že mastne nagrade za štrajk in dobivajo še zdaj nagrade za to, da v kurilnici in strojnici tirajo pasivno resistenco. Vsekakor je treba posvetiti temu vprašanju vso pazljivost. Ali ni nobene narodne stranke, ki bi začela tukaj s primerno organizacijo!!?

Tudi v Špilju še marsikaj ni v redu. Začetkom tega tedna je vprašal neki Slovenec prav vljudno nekega uradnika slovenski, kdaj da pride neki vlak. Uradnik odgovori: „Ich verstehe nicht windisch!“ Na to odgovori omenjeni gospod: „Se boste morali že še učiti!“ Uradnik reče na to slovensko: „od Vas gotovo ne!“ Taki uradniki ne spadajo tja in mi zahtevamo, da se tega gospoda, katerega ne bo težko najti, saj je priča na razpolago, pozene med švabe.

V Špilju so začeli v zadnjem času Nemce malo bolj strogo kontrolirati. Neverjetno je, kake množice živeža so spravljali čez mejo. In še sedaj imajo za to razne domače pomočnike, celo sprevodnike in strojevodje. Treba je tja postaviti kakega odločnega častnika, ki v Špilju in v okolici nima nobene zveze in nobenega znanja, dasi ravno sedanjí komandant stori kar mu je mogoče. Vse obvladati pa je v takem slučaju težko, če ni zadosti energičnih moči. Nemci našim ljudem celo žepe preiskujejo.

Zato pa ne popustiti v nobenem oziru; še le, če vedno in povsod energično nastopamo, bo Jugoslavija res naša.

Še o avstrijskem rabeljstvu.

Brezno ob Dravi.

Evo še par slučajev krvave justice: Drugi obsojenec, ki sem ga jaz spremljal na strelišče, je bil Franc Petrič, posestnik in zastopnik pivovarne v Ljubljani. Skupno z Razbergerjem, ki je tudi Ljubljančan, z neko branjevko Ban in še z eno drugo moško osebo, je bil tožen vohunstva v prid Italije, češ, da je poročal italijanskemu zastopniku v Švici, koliko vojaških transportov je šlo tik pred napovedjo vojske z Italijo na kraško planoto. Avditor tožitelj je bil major Roth. Koliko je bilo na celi vohunski aferi resničnega, ne vem, ker niso prebrali obsojencu vzrokov smrtne obsodbe v moji navzočnosti, marveč le to, da je nadvojvoda Evgen potrdil smrtno obsodbo, ki so jo bili že prej izrekli; razprava se ni vršila po naglem sodu, marveč po navadnem vojaškem pravu, ker se je inkriminirano dejanje izvršilo pred napovedjo laške vojne. Le toliko je bilo spoznati iz nervoznosti avditorja Rotha in drugih krvnikov, da niso znali čisto gotovo, koliko je Petrič kriv in koliko ne, ker on je trdil, da ni kriv, česar so ga dolžili in mu tudi zares niso mogli vsega dokazati. Ker je Petrič zahteval, da se naj njegova zadeva predloži cesarju, (mož je pač hotel apelirati na slabo firmo. Op. ured.) je major-avditor Roth skupno z zloglasnim Skubnom, ki je baje celo „vohunstvo“ odkril, telefoniral nadvojvodi Evgenu, kaj storiti. Iz Maribora, glavnega stana „hlabrega Evgena“ je došel odgovor: „Ustrelite ga!“ In to se je tudi zgodilo na Vernih duš dan leta 1915. Cela afera je gotovo še vsem Ljubljančanom v dobrem spominu in g. Razberger bi lahko dal podrobna poročila.

Dne 4. januarja 1916 sem bil zopet pozvan kot „Galgenspater“ v St. Petersko vojašnico. Ime obsojenca sem pozabil. Bil je poddesetnik, v civilnem življenju delavec. V gostilni ga je neki četovodja ob desetih zvečer s silo hotel vreči ven, češ da

nima dovoljenja izostati tako dolgo. Temu četovodju se je uprl in ga lahko ranil na licu. Pripomniti moram, da dotični četovodja ni bil takrat v službi, marveč pri kupici vina kakor njegov vojni tovariš. Obsodba vsled subordinacije je bila v tem slučaju velika krivica, ker se vendar sme nižji braniti, če ga višji izven službe telesno napade!

Dne 10. maja 1916 sem bil zadnji-krat „Galgenspater“. To pot so bivši ljubljanski avditorji obsodili radi de-zertacije in suma tatvine na smrt nekoga Haineja, brata ljubljanskega inženirja Haineja. Navedeni bi se vsled pomanjkanja vsake duševne energije, izvirajoče iz nalezljive bolezni, katere posledica je paraliza, ne bi smel obsoditi na smrt, marveč postaviti v kako hiralnico ali sanatorij. Toda vojaška justica pri 5. avstrijski armadi je le vpraševala, h kateri narodnosti pripada toženec in če se je reklo, da je Slovenec, je bil že radi tega „smrti vreden“. Znano nam pa je, da so nemške in madžarske delinkvente sodili čisto drugače, za nje se je našla takoj kakšna pomilovalna okoliščina. Zato počiva na strelišču pri Ljubljani največ Slovanov. Dotično pokopališče bo pač pričalo še poznim jugoslovanskim rodovom, da so nas nekoč vladali rabelji: Landwehr, Borojevič, Friderik in Franc Jožef I.

Jožef Vrečko; rez. voj. kurat.

Jugoslavija.

Medžimurje.

Prodiranje jugoslovanskih čet.

Budimpešta, 30. decembra. Nedeljsko poročilo vojnega ministrstva omenja, da so Jugoslovani zasedli Dolenjo Lendavo, kjer stojte čete že preko Mure.

Maribor, 31. decembra. Slovenske čete, prodirajoče iz Radgone, so zasedle črto Mursko Soboto — Be-hatin.

Angleži kupujejo tovarne v Trstu.

Trst, 30. decembra. (Izv. por.) Angleži so pokupili v Trstu vsa večja in pomembnejša industrijska podjetja. Kupili so: Dreherjevo pivovarno, Škedenjske plavže od Kranjske industri-jalne družbe. Angleži se tudi pogajajo glede nakupa Avstro-Americane.

Slovanski svet.

Čehoslovaške čete na Ogrskem.

Budimpešta, 20. decembra. Čehoslovaške čete so s pehoto, konjico in topništvom zasedle mesto Košice.

Društvo internirancev in zaprtih.

Praga, 30. decembra. Tu je bil sestanek internirancev in zaprtih, ki so mu prisostvovali ministri dr. Rašin, dr. Soukup in dr. Vrbensky. Po odobrenju pravil za društvo internirancev in zaprtih se je sprejela resolucija, kjer se zahteva zaplemba posestev nadvojvode Friderika kot odškodnino za internirance in zaprte ter odstavitev in kaznovanje uradnikov, ki so pri internacijah, preizkavah in razsodbah v različnih veleizdajniških procesih kršili svojo uradniško oblast in ki še danes uradujejo na svojem mestu.

Mirovna pogajanja.

Pričetek mirovnih pogajanj.

London, 28. decembra. (Lj. k. u.) „Morning Post“ piše: V načrtu za mirovno konferenco, ki bo brzkone pričela 6. januarja so vspešno pre-naredili. Dogovarjale se bodo samo štiri velesile Anglija, Francija Italija in Zedinjene države. Potem bodo povabili druge zaveznike k obravnavam, ki se tičejo njih posebej. Po rešitvi vprašaj bližnjega vzhoda se bo udeležila Grška, Srbija in Romunija. Pri avstro-ogrskih zadevah se Grška ne bo udeleževala obravnave. Izprva se bo razpravljalo o splošnem položaju Evrope.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah! Pridobivajte novih naročnikov!

Političen pregled.

Italijani in Nemci zopet dobri. Dunaj, 29. decembra. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: V vojni državni urad je prišla danes dopoldne italijanska komisija, obstoječa iz generala Segreja, ordonančnega častnika nadporočnika grofa Guizzardinija, tajnika majorja Masseja, polkovnika brigadirja Albertija, artiljerijskega polkovnika Campana, fregatnega kapetana Slagneja in generalštabnega podpolkovnika Vecchiarellija. Pri sprejemu so izrazili trdno nado, da bodo pri obravnavanju dosegli popoln sporazum. General Segre je izrazil nado, da bodo odnosi med italijanskim in nemško-avstrijskim narodom na podlagi starih kulturnih stikov trajno dobri.

Nemčija se ruši in trga. Politične razmere nekdanje disciplinirane Nemčije postajajo neznosne. Poljaki se odvrčajo od nemških zatiralcev. O položaju pišejo vsi listi, da je nevzdržljiv in neznosen. Javno mnenje zahteva od vlade odločno ravnanje in smoteno politiko. „Vorwärts“ sklepa svoj nedeljski članek tako-le: „Francozi ogrožajo naše uboge vojne ujetnike, ki jih doma pričakujemo s hrepenenjem, z dveletnim prisilnim delom. Poznanje je izgubljen, Gdansk je v nevarnosti. Zdi se, da ne dobimo znoznega miru, ker več nimamo moči, da bi ga sklenili, ko vlada notranja zmeda. Sodrugi v državni kancelariji, osrednji svet in ljudski poverjeniki, tudi mi hočemo pripomoči do tega, da osvobodimo vas in sebe na zunaj in na znotraj! Tako, kakor gre sedaj, ne more iti naprej. Sedanjih razmer ne moremo več prenašati!“

Kako so padali...

Ponoči 30. grudnia 1. 1918. med 8.—10. so padli v Ljubljani simboli suženjstva in robstva. Štirje zavedni primorski fantje, oboroženi z dlety, zagodami in okrog 40 metrov dolgo vrvo, so pričeli čistilne operacije proti spomenikom sramotnega robstva.

Najprvo je padel debeloglavi

Radecky št. 1.

v Zvezdi. Štirje možje so splezali na kip, zadržali mu vrv okrog vratu in nad podstavkom — začeli zabijati zagozde in dleta. Delo je šlo težavno izpod rok. Četvorici so kmalu priskočili na pomoč drugi mimoidoči jugoslovanski vojaki, ki so vrv potegnili s tako silo, da je težki kip zletel preko ograje v sneg. Po snegu so ga odveli pod verando kazine...

Ponočna straža, čuvar javnega miru, je šel mimo in vprašal marljive delavce:

„Kaj? Ali imate pooblastilo od vlade?“

„Ne trebamo! Jugoslovanska čast nam ukazuje!“

Radecky št. 2.

Ekspedicija je odšla h gradu Tivoli, kjer je stal oni sloki kip očeta Radeckija. Posel je bil tu lahek. Vrv okoli vratu, en močan sunek in Radecky je zletel z glavo v sneg... Z gradu pa se je začul raz okna neki nežen ženski glas:

„Neumneži! Kaj počenjate? Pušтите ga!“

„Tiho!“

Franz Joseph I.

Ljubljana tudi ne bo jokala za tem človekom. Saj vemo, da je bil ta spomenik — naročen in kot nekak Gesslerjev klobuk vsakemu po svobodi koprnečemu Jugoslovancu. Zavedna četa je i tu opravila svoj posel s pravo virtuoznostjo. V trenutku razbite vse deske, ki so zakrivala — njega že preje s črnim pomazanega brez nosa. Zopet vrv okoli vratu, par zagozd pod kip in Franz Joseph I. se je zvrnil. — Leži na deskah, kot na mrtvaškem odru, z vrvjo okoli vratu. Saj ta je mnogim, mnogim tisočim Jugoslovancem naklonil — vrv.

Danes vsina shod v hotel „Union“!

Nemška nasilja na Koroškem presegajo vse meje potrpežljivosti in zahtevajo takojšnjo odločitev, če ne, bo prepozno! Slovenci, zibelka našega naroda je v nevarnosti!

Jdimo vsi na shod,

da javno protestiramo proti mlačnosti odgovornih oblasti! Pokažimo, da smo vredni svoje svobode!

Dnevne vesti.

Srečno in veselo jugoslovansko novo leto!

Uredništvo in upravištvo „Jugoslavije“.

Še niso poštene! Promet s plemensko govejo živino in govejo živino v gospodarske namene je bil z naredbo narodne vlade SHS v Ljubljani, št. 205 z dne 16. decembra t. l. proglašen prostim. Edina omejitev je obstojala v tem, da se je moralo nakup oziroma odprodajo te vrste živine naznaniti zaupniku »Vnovčevalnice za živino« za tisti okraj. Kakor čujemo, zlorablja nekateri zaupniki to naredbo na ta način, da zahtevajo od lastnikov take živine za dovoljenje za odprodajo po 50 K in še več od glave. To je od takih ljudi naravnost nesramno, da skušajo na tak način okoristiti in neopravičeno izrabljati naredbe Narodne vlade v svoje namene. Opozarjamo, da zaupniki nimajo niti najmanjše pravice zahtevati od lastnikov živine kake odškodnine v ta namen. Vsi taki brezvestni zaupniki morajo vrniti vse zneske, ki so jih neopravičeno zahtevali ob izvrševanju te naredbe. Da se prepreči nadaljna zloraba te naredbe, je Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za kmetijstvo črtala točko glede naznanila zaupniku »Vnovčevalnice za živino«, oziroma županstvu, tako da odslej ni treba nikomur več naznaniti odprodajo ali nakup plemenske živine, razven kolikor se tiče predpisov glede živinskih potnih listov, ki ostanejo še vedno v veljavi.

Značilno. Pri neki stranki ima Reinhold Pucsko, uradnik narodne vlade, sin bivšega ravnatelja nemške gimnazije v Ljubljani, mesečno sobo v najemu. Na praznik 14. t. m. je razobesila stranka tudi na njegovo okno dve zastavici; ko pride Pucsko domov, pravi: »Ich bin ein Deutscher, — brauche keine Fahnen!« (sem Nemec, ne rabim zastavic) ter jih odstrani. Ko so mu nato odpovedali sobo, je takoj sam razobesil zastavice in prosil, naj sme še dalje ostati v stanovanju. kar mu seveda niso ugodili. Take nemčurske uradnike ima torej naša slavna N. vlada.

Vse kar je prav. Varčnost z državnim denarjem je lepa in potrebna čednost. Da pa župan nahruli invalida z besedami: »Vi lahko živite od svojega dela, sicer pa je imela država itak dosti stroškov z vami, ker vam je naredila dve protezni nogi!« je naravnost obsodbe vredno. Dolžnost vsakega našega župana mora biti, da se iznebi avstrijskega mišljenja in ravnanja.

Sedaj ste pa v luftu! — Tak odgovor je dobil slovenski uradnik. Bil je 4 leta v službi na srednjem Štajerskem, dasi je bil potreben v tej stroki nujno v slov. delu in še tam je le nadomestoval nemškega kolega. Ko se je ta vrnil iz vojne, se je seveda povrnil na svoje prejšnje mesto. Deželni odbor štajerski oz. predstojnik je vprašal našega rojaka, kam želi v Jugoslavijo. To je smatral ta kot indirektno odpustnico in se je javil v Ljubljani pri Narodni vladi. Oddelkov predstojnik je začetkoma še spodobno govoril, pozneje pa je postal napram svojemu mlajšemu kolegu oduren. »Pojdite v Gradec, da vas tam nastavijo!« — Na vprašanje, kaj je sedaj z njim, pa dobi zalučano v obraz: sedaj ste pa v luftu! Seveda je bil uradnik ves iz sebe in je še sedaj — zgodilo se je to 22. grudnia

— in prekel je idealizem, s katerim se je vračal v domovino. Najlepše je pa to, da imamo te vrste uradnikov itak premalo, a še jih je precej, ki se jih ne nastavi in Nemci še sedaj sede na svojih prejšnjih mestih. Tem si ta-le kavalir v Ljubljani ne upa reči, sedaj ste pa v luftu. Par izmed nas že razmišljujemo, kam bomo šli s trebuhom za kruhom. Pa lahko se tudi zgodi, da bomo našli za take sorte gospode v Ljubljani še nekaj »lufta«. Toliko za danes, naslednji pridem s polnimi imeni. — Bivsi Štajerc.

Smo še vedno v Avstriji? Vsak dan se čitajo neverredna povišanja aktivnih častnikov: tudi za višje počastnike se zelo skrbi, da se jih imenuje častnikom. Kaj pa je z onimi rezervnimi častniki, ki so bili v bivši Avstriji politično osumljeni pri povišanju? So-li tako grešili, da jim tega greha tudi Jugoslavija ne more odpustiti? Težko so pričakovali odrešenja v mladi Jugoslaviji, a prišlo je razočaranje. Avstrijski sistem vlada dalje.

Narodna zavednost. V Litiji in Šmartnem pri Litiji so še vedno nekatere rodbine, ki pošiljajo svoje otroke ne v nemško, ne v Huttov zavod, ampak našli so ponemčevalnico notri v Tirolskih hribih, tam, kjer pridejo ljudje baje šele s štiridesetimi leti k pameti. — Na božičnih drevescih naših ljubljanskih družin visijo še vedno okraski z nemškimi in avstrijskimi barvami. Nekje imajo še celo pruskega orla na drevescu! Ali vas ni sram?

Ritmojster Teuber, trd Nemec, še vedno služi pri takozvani Narodni vladi SHS v Ljubljani. Če pride človek k njemu po službenih opravkih, je prvo, kar reče: »Ich verstehe nicht slovenisch!« Prelat Kalan, poverjenik za kmetijstvo, naj se postavi na lastne noge in naj ne omadežuje svojega poštenega slovenskega imena s tem, da trpi še naprej v svojem poverjeništvu tega Nemca. Pri slovesu zapusti lahko Teuber svoj monokel, ki je dal našim kmetom že dosti prilike za dovtipe, Gustavu Pircu ali pa Bukovcu, ki nevesta še, da imamo Slovenci dosti mož, ki so najmanj tako sposobni kot Teuber.

Lichtenturnovo šolo v Ljubljani obiskuje gotovo do 700 slovenskih deklic. V tej šoli niso učenke do danes izvedele še nič o Jugoslaviji. Do zadnjih dni je visela podoba bivšega avstrijskega cesarja v šolskih sobah. Ako učenke vprašajo, kdaj se bodo učile peti »Lepo našo domovino«, se vzgojiteljice izgovarjajo, da še niso dobile od mestnega šolskega sveta nobene tozadevne ukaza. Med seboj kramljajo in molijo samo nemški. Lepa vzgoja!

Je-li so to jugoslovanski — oficirji? Opažamo zadnje dni, da oficirji z jugoslovansko kokardo javno, izzivalno in na ulici govore med seboj — nemško! Javnost odločno zahteva, da merodajni krogi že enkrat prepovedo nositi častniške distinkcije ljudem, ki ne vrše službe in da se takim ljudem sploh potrgajo vsi znaki. Ali naj pridemo s pasjim bičem nad te pohajkovalce?

Slovenija brez učiteljev. Že večkrat se je opozarjalo na nevarnost pomanjkanja učiteljev — to je bilo še za avstrijskih časov, v dobi trpljenja in korupcije, ki je doletelo slovensko-kranjsko učiteljstvo. Učitelji-vojaki se vračajo, pa ne na svoja mesta, ampak v razne kurze in službe, kjer ni protikej in korupcije. Kdo bi zameril ljudem, ki so pošteno služili več let, pa jih je nesrečna kranjska politika uničila med vojno docela. Zaman so bili vsi kliči po podporah in pomoči. Samo pogledite jih danes, kako tavajo v ponošljenih oblekah in zakrpanih čevljih! Danes potrebuje domovina kakor še nikoli učiteljstva. A kje ga vzeti? Krive so to razmere prejšnjih let in zadnjih časov. Izvoljenci so dobivali mastne podpore, dočim se je v resnici potrebnim rogal samopašni dr. Zajc pri bivšem deželnem odboru. S službami se je mešetarilo tako nesramno, da je strmel svet. Danes pa sedijo še vedno ljudje v višjem šolskem svetu, ki so napravili nešteto krivic slovenskemu učiteljstvu. Če je narodni vladi prav, bode učiteljstvu tudi in konsekvence

se že izvajajo — učitelji beže od šolstva, beže od nehvaležne domovine. Čuditi se temu prav nič ni, ker je učitelj navsezadnje tudi — človek. Človek, ki je bil malo preko kranjske meje in je videl n. pr. hrvatsko in srbsko šolstvo, je moral dobiti respekt pred slovensko ljudsko šolo. Samo pri nas mislijo, da mora tako biti. Nesrečni Jaklič, ki je izdal svojo domovino in napravil toliko učiteljskih družin nesrečnih, je danes še vedno učitelj, v starih časih so pa preganjali do blaznosti odvisne učitelje za malenkosti. Nam se vse zdi, da smrdi v palači na Bleiweisovi cesti v drugem nadstropju še vedno tako kakor v Kaltenebergerjevih časih. Naj nam pokaže narodna vlada z dejanji, da ni tako! Stran z vsemi tistimi, ki so s Kaltenebergerjem vred tlačili slovensko učiteljstvo in podstavljali težko cokljo slovenskemu šolstvu. Prepored naj bode radikalen, ne pa polovičarska krparija!

Preganjanje Slovencev na Koroškem. Odličen slovenski duhovnik piše iz Koroške: Pretekli teden sem moral bežati dvakrat, da sem se izognil aretaciji, si morda rešil življenje, v ponedeljek, v sredo sem se ponoči vrnil, v petek so spet prihajale kar zaporedoma pošte iz Beljaka: »Naprej!« pa sem spet šel in se vrnil šele v nedeljo popoldne. Zdaj sem tukaj, menda v vedni smrtni nevarnosti. Baje je obljubljenih 5000 kron, kdor me umori. Čakajo me onostran Zile na vseh potih... Kaj pa dela »Narodna vlada?« Prireja veselice, kjer drug drugemu napijajo? In kaj vojaštvo? Ljubijo po ljubljanskih kavarnah »narodno ženstvo?« Mi pa tukaj poginjam! — Bil sem v ječi, 17 mesecev v konfinaciji, a brž nikoli tako žalosten, kakot sedaj. Tedaj nas je oživljalo upanje, ako gledamo sedanje naše razmere, ga ne moremo imeti.

V Celju imamo kljub temu, da je mesto že skoro 2 meseca v slovenskih rokah 4 cestne mitnice, pri katerih so še vedno nastavljeni sami zagrizeni Nemci. Prej smo Slovenci vedno kritizirali, da obstojijo v Celju te mitnice samo zato, da se nemški zivelj podpira in da imajo več cestne fakinaže in volilnih agitatorjev. Sedaj pa, ko smo Slovenci gospodarji v Celju, pa ne, da bi se mitnice sploh odpravile, se tudi teh ljudi ne odstrani. Ali so tudi ti nenadomestljivi? Ali se je tudi tukaj treba vpeljati? Ti ljudje sicer vedo, kje treba plaziti, ampak celjski Slovenci zahtevamo, da se ozira edino na koristi naroda, pa ne ene osebe.

Shod v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu. Dne 5. januarja priredi narodni odbor za okrožje Spod. Dravograd velik jugoslovanski shod. Ker je bilo ravno divjanje nemških razgrajcev na šentjanskem shodu dne 7. aprila 1918 vzrok, da je cel civilizirani svet spoznal nasilnost Nemcev, kako je bil izpostavljen naš slovenski narod, je pričakovati, da se napovedanega shoda udeležijo vsi Slovenci iz bližnje in daljne okolice, da izrazijo svojo hvaležnost vsem, ki so nam pripomogli streti verige, v ktere nas je vklepal skozi stoletja oholi Nemec.

Na naslov narodno zavednih trgovcev! V Ljubljani kupčujejo še razni nemški in nemčurski trgovski agentje in godi se jim baje prav izborno, ker jih podpirajo še vedno naši trgovci. Res je in se uvaža, da čez noč ni mogoče odpraviti teh nedostatkov, da ne rečemo narodnega greha, toda omejiti se da tem špekulantom njih kupčija brez odloga in to tudi zahtevamo. Pred dnevi je ponujal neki zagrizen nemčurski, trgovski agent kar dva vagona denaturiranega špirta, čeprav je to blago pod zaporo! Kaj je nemškim agentom res prav vse dovoljeno? Kaj nimamo slovenskih ali slovenskih trgovskih moči? Kaj mora res povsod tuje odjedati kruh našim zavednim državljanom? Menimo, da bi v tem pogledu tudi naša trgovska in obrtna zbornica lahko storila primerne korake. Mislimo in smo trdno uverjeni, da so časi minuli, ko je bila trgovska agentura v rokah zagrizenih naših sovražnikov. Razni Oroszy-ji, Rosenberg-i, Fantini-ji, Kordin-i, Lininger-ji, Grummer-ji, Lorant-i itd. morajo izginiti, ker za nje ne sme biti v naši Jugoslaviji

mesta. So to sicer tekom vojne postali bogati ljudje, da bi jih pa mi Jugoslavi ne nadalje redili in jih bogatili nikakor ne kaže, sicer pa je treba nemudoma slične pijavke našega naroda storiti neškodljive, v kar predvsem lahko pripomorejo zavedni naši trgovci. Sicer se bomo pa z zadevo še obširneje pečali. Pričakujemo pa od zavednih trgovcev, da tem ljudem v bodoče pokazejo vrata.

Pošta dostavlja naš list še vedno zelo neredno. Na Dolenjskem ga dobivajo nekateri naročniki šele tretji dan. Kje tiči krivda?

Politično neomažeževani pridite na sestanek k Mraku v petek 3. t. m. ob 8. zvečer!

Posvetovalnica za krmila v Ljubljani naznanja, da vreč, izposojenih pred 1. decembrom 1918, pa od strank doslej še ne vrnejo, ne sprejema več nazaj. Vreče, izposojene po 1. decembru 1918, naj stranke nemudoma vrnejo, najkasneje pa do 15. januarja 1919, ker jih po tem dnevu posvetovalnica ne bo več sprejemala.

Zrebanje srečk mestnega loterijskega posojila ljubljanskega je dne 2. januarja 1919 dopoldne od 10. dalje v prostorih mestne blagajnice, ki ostane ta dan za promet s strankami zaprta.

Društvene vesti.

Sestanek. „Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju“ sklicuje dne 4. januarja ob pol 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani sestanek vseh članov in članic. Dnevni red: 1. znižanje cen življskim potrebščinam, 2. ustanovitve društvene čevljarske in krojaške delavnice, 3. raznoterosti. — Odbor.

Društvo zasebnih uradnikov in uradnic v Ljubljani naznanja svojim članom, da se bode z novim letom pobirala članarina za četrtletje in ne več mesečno kot doslej. Tudi vnani člani bodo dobili plačilne listke za četrtletje. Kdor bi želel plačati več ali celoletno, naj se oglasi v društveni pisarni. Obenem se s tem naprošajo oni člani, ki so vsled bolezni ali iz kateregakoli vzroka zadnji čas zaostali s članarino, da se izvolijo oglašiti.

Zadnje vesti.

Koroško.

Večerno uradno poročilo: Na Koroškem se danes ni pripetilo nič pomembnejšega. — Pri Spod. Borovljah je nemška straža streljala na naš dravski breg in ranila enega civilista. Odgovorili smo s topovskim ognjem in izstrelili 20 granat. Uničili smo 2 sovražni strojni puški. Sovražnik je nato brez uspeha izstrelil 4 šrapnelne granate. — Na cesti iz Celovca v Velikovec se pojavljajo nemške patrulje. Očitno hodijo oplenevat tamošnje prebivalstvo. Tako so n. pr. danes ponoči nemški vojaki v bližini Rakove gostilnice napadli nekega kmeta, ga izropale in ga hotele ustreliti. Rešila ga je srbska patrulja. — Iz Velikovec poročajo, da nameravajo Nemci napasti posadke v Trušnjah in v Rudi v velikovškem okraju. Napadalci se zbirajo.

Avstrija je zaslužila svojo usodo.

Pariz, 30. decembra. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: V zbornici je minister za zunanje stvari Pichon ugotovil, da se je vlada v zunanji politiki potrudila, ohraniti sporazum med zavezniki. Vlada sprejme načela zveze narodov. Ne maramo nobene prisiljene politike. Pri Alzaciji-Lotaringiji gre za pravo in pravico. Nemčija je pač premagana, vendar pa ni uničena. Vojaska oligarhija se še vedno nadeja, obnoviti militarizem. Treba je skrbeti za to, da militarizem izgine popolnoma. Avstro-Ogrska je zaslužila svojo usodo, ker je izzivala. Svojo zmago moramo tako izkoristiti, da premagani ne bodo več mogli ogrožati miru. Tudi Turška je zaslužila svoj poraz. Francija ima tam varovati nepobitne pravice. Dogovori med Anglijo in Francijo bodo po našem mnenju še nadalje obstojali.

Kolonijalne čete zasedejo Budimpešto.

Budimpešta, 30. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča ogrski kor. urad: Ponoči bo dospelo 1500 afrikanških spahijev in 30 častnikov Gambettove brigade semkaj.

Združitev narodnih socialistov s soc. dem. stranko na Češkem.

Praga, 31. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. kor. urad poroča: Kongres socialnih demokratov je pozval novoizvoljeni odbor, naj izvede priprave za združitev čehoslovaških socialnih demokratov s Klofačevo stranko čeških narodnih socialistov.

Volitve na Angleškem.

Amsterdam, 30. decembra. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poroča Reuterjev urad iz Londona, da tolmačijo nedeljski listi izid volitev kot veliko osebno zmago Lloyd Georgeja.

Francoska zbornica.

Pariz, 30. decembra. (Lj. k. u.) Agence Hmvas poroča: Zbornica je v soboto nadaljevala razpravo o začasnem proračunu za prvo četrtletje leta 1919. Posl. Ster je konstatiral, da znašajo dolgovi Francoske 162 milijard. Ako se k temu prišteje tudi ostale vojne izdatke, znašajo skupni izdatki Francoske 250 milijard. Angleška ceni svoje tihtatve na 200, Belgija na 20 milijard. Aliiranci bi imeli torej pravico, zahtevati od Nemčije 470 milijard. Predsednik odseka za zunanje stvari je izjavil, da je bil odsek mnenja, da tvorijo vprašanja Alzaške-Lotarinske in Saarske kotline en sam problem. Ne more se namreč zahtevati, da se ne bi smela Francoska zopet polastiti rudnikov v Saarski kotlini, ki jih je Pruska vzela Francoski leta 1815.

Na drugi strani pa je odsek proti vsaki aneksiji prebivalstva proti njegovi volji. Kar se tiče Rusije, smatra, govornik intervencijo za potrebno, vendar pa ne sme biti popolnoma vojaško. — Miniter za zunanje stvari Pichon je izvajal: Pogodba v Brest-Litovsku je predstavljala za sovražnike neprecenljivo zmagov. Kako bi mogli ostati pri tem brezčustveni? Vse naše intervencije v Rusiji so bile naperjene proti Nemčiji, da bi tamkaj pridržali njene čete ter obenem preprečili, da bi ne udrle v Rusijo. Ententa ni nikdar vplivala na kakega Rusa, da bi prisilila Ruse, voliti kako vlado. Minister je nato sporočil, da si je ruska armada priborila v zadnjem času znatno zmago. Polastila se je mesta Perm, pri čemur je dobila 100.000 ujetnikov, 60 topov in 1100 vagonov.

Drobne vesti.

Budimpešta, 31. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. kor. urad poroča: Pri dohodu poveljnika francoskih čet, generala Berthelota, v Arad, je došlo do krvavih izgrediv med Rumuni in Mažari, ki so hoteli z neke hiše odstraniti rumunsko zastavo. Mrtve so 4 osebe, 16 pa jih je ranjenih.

Ženeva, 31. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. k. u.) „Information“ poroča, da bo francoski general Veral, ki bo prevzel višje poveljstvo nad ententnimi četami, zasedel Dalmacijo in Črno goro.

Ženeva, 31. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. k. u.) Italija bo demobilizirala letnike do 1. 1880.

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Banka in menjalnica

Brdarić i drug v Brodu n. S.

Brzjavlj: Bankarić-Savebrod.

Suhe češplje

zdrave, letošnje nudi v večjih in manjših količinah z prostim izvozom

Brdarić i drug v Brodu n. S.

Brzjavlj: Bankarić-Savebrod.

Aprovizacija.

Prodaja premoga za štedilnike v I. V. in VI. okraju. Na vsak drugi odrezek vijolietne izkaznice se dobi 50 kg premoga, ki stane 5 kron 50 vin. Premog se dobi v sledečih trgovinah: v I. okraju pri g. Strupiju, Radeckega cesta 14 na št. 1 dne 2. januarja dop., na št. 2 dne 2. januarja pop., na št. 3 dne 3. januarja dop., na št. 4 dne 3. januarja pop., na št. 5 dne 4. januarja dop.; pri g. Požlepu, Komenskega cesta 21 na št. 6 dne 2. januarja dop., na št. 7 dne 4. januarja pop.; v V. okraju pri g. Treotu, Cesta na Rudolfovo železnico na št. 1 dne 2. januarja dop., na št. 2 dne 2. januarja pop., na št. 3 dne 3. januarja dop., na št. 4 dne 3. januarja pop.; pri g. Schifferju, Dovozna cesta 4 na št. 5 dne 3. januarja dop., na št. 6 dne 3. januarja pop., na št. 7 dne 3. januarja dop., na št. 8 dne 3. januarja pop.; v VI. okraju pri g. Trdinu, Slomškova ulica 21 na št. 1 dne 2. januarja dop., na št. 2 dne 2. januarja pop.; pri g. Uherju, Slomškova ulica 12 na št. 3 dne 2. januarja dop., na št. 4 dne 2. januarja pop., na št. 5 dne 3. januarja dop., na št. 6 dne 3. januarja pop., na št. 7 dne 4. januarja dop.

Listnica uredništva.

Gosp. F. B. in Z. B.: Ker s svinčnikom pisano, v koš.

Igralec na glasovir je še prost ob sobotah in nedeljah. Pismene ponudbe pod „Igralec“ na upravnštvo „Jugoslavije“. 87 3-1

Naprodaj je 1 par konj, rujavih, 15 in pol pesti visokih, 4 in 7 let starih, za vsako težo, (ne vojaška); dalje 2 baraki 10x40 m veliki z ogradjem, dogovori se lahko tudi kompletno postavljeni; 2 vagona bukovih drv, meter dolge, lahko tudi večjo množino; 30 kg firneža iz mirnega časa za pleskarje. — Pojasnila daje lastnik Franc Martinec, mest. tesarski mojster v Ljubljani, Prule štev. 8. 84 2-1

Odvetniški pisarnovodja, samostojen delavec z mnogoletno prakso, ki je zgubil službo 1914 vsled vpoklica v vojno službovanje, Sokolovaditelj, išče službe najraje v kakem večjem občinskem uradu ali kot tajnik pri kaki posojilnici. Cenjene ponudbe pod „Sokol“ na upravnštvo. 85

Elektriker z večletno prakso išče službe v kakšni centrali ali pa tudi na montaži. — Ponudbe na „Elektriker“ Ljubljana, Križevniška ulica 10/II.

Kupi se Toussaint-Langenscheidt-ov, poln čeprav že rabljen franc. kurz. Poizve se: Poljanska cesta 73 parter, levo.

Ugodna prilika! Dva ženska kostuma, krojaškega dela, 1 plašč in 12 bluz (nekaj svilenih) vse za srednjo velikost, pod ugodno ceno na prodaj. Naslov v upravnštvo.

Veselo novo leto
želi vsem čestitim gostom
Stefan Miholič
s soprogo
kavarna „Central“.

Hlapca

išče

„Zvezna tiskarna“
v Ljubljani, Stari trg 19.

Dražbeni oklic.

V sredo, 8. prosinca 1919, ob 10. uri dopoldne se bo potom javne dražbe prodal

en vagon mila

v skladišču tvrdke „Balkan“
v Ljubljani, Dunajska cesta 33.

BELEŽNI KOLEDAR!

Dne 5. januarja 1919 izide za pisarne, urade itd. ličen in jako praktičen

Bonačev beležni (tedenski) koledar

za leto 1919, cena K 4.—.

Naročite ga takoj, ker je le majhna naklada. — Uradom in trgovcem izven Ljubljane se priporoča, da naroče skupaj po več izvodov, ker se posamezni izgube, ter se prihrani poštnina. Denar je vpslati naprej, prištevisi poštnino!

Koledar bo v kras vsaki pisarni!

Ljubljanska kartonažna tovarna J. Bonač sin v Ljubljani.

Priporoča se tvrdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

ob Ljubljani.

Zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Istotam se prodaja: Steklo za izložbene omare (belgijsko steklo) kompletno z valjčnimi zastori, mera 135x184, 63x184, 20 59x184 in eno rabljeno 90x162. 1

Trgovci, zahtevajte cenike!
„Adria“-kava s sladkorjem
mešana se radi pomanjkanja sladkorja priporoča.

Nadalje dišave, kakor: poper, cimet, paprika, klinčke, žafran itd., pravi škrob, toaletno milo, vaniljin sladkor, pecilni prašek („Adria“, „Oetker“) ter vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago. — Solidna in točna postrežba!

Na debelo! „Adria izdelki“ Na debelo!
F. ŠIBENIK

Ljubljana. — Gosposka ulica štev. 16. — Ljubljana.

Čevlji

z gumijastimi podplati so zopet in ker so sirovine pošlje zadnjikrat na zalogi.

Cena za moške . K 85.—

Cena za ženske . K 73.— 32 3-3

Zaloga čevljev „Peko“

Peter Kozina & Ko., Ljubljana, Breg

Naročila po pošti se ne izvršujejo.

Jugoslovanskim državljanom žele veselo novo leto:

M. Ravtar delikatesna trgovina in pivnica Ljubljana, Jurčičev trg.	Restavracija Krvarič Ljubljana.	Zavod za reklamo in snaženje Al. Matelič Ljubljana Kongresni trg 3/I.	Ivan Košiček tapetnik Ljubljana, Mestni dom.
Benedikt & Komp. Ljubljana.	Anton Janežič knjigoveznica Ljubljana, Florijanska ulica 14	J. Kostevc manufakturna trgovina Ljubljana, Sv. Petra cesta 4.	A. Lukič konfekcijska trgovina za dame, gospode, dečke in deklice Ljubljana, Pred škofijo 19-III.
Ivan Jakobič knjigoveznica Ljubljana.	Josip in Tinca Olup trgovina možkih oblek domačega izdelka gostilna „Pod Trančo“ Ljubljana, Stari trg 2.	St. Kostanjec Ljubljana, Gradišče 7.	Jakob Hlavka izdelov. kirur. med. instrum., ortop. aparatov, bandaž Ljubljana.
Fr. Zajec izprašani optik in urar Ljubljana.	Ign. Žargi Ljubljana.	Ivan Gajšek prej Bahovec papirna trgovina Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.	O. Bračko prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi Ljubljana, Dunajska cesta 12.
Hotel in kavarna „Slon“ Ljubljana.	Josip Petelinc tov. zaloga šivalnih strojev Ljubljana Sv. Petra nasip, za vodo.	Kavarna Vospersnik Ljubljana Marija in Jakob Vospersnik.	Tomaž Bizilj gostilničar „Pri Kolovratu“ Ljubljana, Pred škofijo.
Viktor Bajt cvetlični salon Ljubljana.	Trgovina slik i dr. „Special“ Ljubljana, Dunajska cesta 6. A. BABKA.	Jakob Zalaznik kavarna Ljubljana, Stari trg.	Lud. Černe juvelir Ljubljana.
Franc Babič Ljubljana.	Fr. Iglič trgovina s papirjem in galanterijskim blagom Ljubljana, Mestni trg 11.	Peter in Josipina Košak gostilna „Pri Ferlincu“ Ljubljana.	Knjižnica za šentjakobski okraj javna izposojevalnica Ljubljana Vožarska pot 2.
Maček & Komp. Ljubljana.	O. Bernatović Ljubljana, Mestni trg 5—6.	Alojzij Klásek trg. agentura Ljubljana Kolodvorska ulica 35/I.	F. Potočnik krojač za dame in gospode Ljubljana, Šelenburgove ulice 6/I.
Ivan Stritar kavarnar Ljubljana, Radeck. cesta 2.	Peter Šterk modna trgovina Ljubljana.	Restavracija „Pri Roži“ Ljubljana.	Kavarna „Prešern“ Karl Polajnar Ljubljana.
Friderik Šerbec Ljubljana, Stari trg št. 4.	Specijalna trgovina ur, zlatnine in srebrnine Čuden sin Ljubljana, nasproti glavne pošte.	Josip in Ivanka Schrey gostilna pri „Fajmoštru“ Ljubljana.	Marija Tičar papirna trgovina Ljubljana.

Veselo novo leto 1919

želi

Jakob Jesih

gostilničar in posestnik

Rudnik.

Andrej Marčan

mesar

Prešernova ulica 16 — Rimska cesta 21

želi vsem čestitim gg. odjemalcem

srečno in veselo
novo leto 1919.

Srečno novo leto

želi

Ivanka Praznik

Ljubljana, Stari trg.

Veselo in srečno novo leto

želi

vsem čestitim gostom

Anton in Terezija Tonejc

Kavarna „Evropa“.

Svojim odjemalcem, znan-
cem in prijateljem želim

Srečno novo leto

Ivan in Ivana Zamljen

čevljarški mojster

Ljubljana, Gradišče št. 4.

Vsem svojim gostom,
prijateljem in znancem

Srečno novo leto

želi

Ivana Lavtar

gostilna ČINKOLE.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim
naročnikom

Josip Jug

stavbeni in pohišveni pleskar
in ličar

Ljubljana, Rimska cesta 16.

Vsem svojim p. t. odjemalcem

želi

veselo novo leto 1919

Kolinska tovarna kavnih
primesi

trgovsko delniško podjetje
v Ljubljani.

Veselo novo leto 1919

želi

Anton in Marija Jalen

gostilna „Pri Jurju“

Ljubljana, Poljanska cesta 11.

Najlepše darilo mladini
je povest slovenskega
dečka iz sedanje vojne

„Dore.“

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na
deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani
knjigi je 3:50 K. Dobiva se v knjigarnah in v
Zvezni tiskarni v Ljubljani, Marijin trg 8.

KLOBUKI,

kravate, ovratniki, čevlji in telovadne
potrebščine se še dobe v trgovini

J. Podlesnika naslednik

Ljubljana, Stari trg 10. 3-2

2 elek. motorja

enega 1½ in enega 3 konjskih sil za
300 voltov kupi

Zvezna tiskarna v Ljubljani
Stari trg št. 19. 29 5

Največja izbira krasnih

suhih vencev,

aranžmajev različnih palm, krasna
izbira vsakovrstnih salonskih cve-
tlic priporoča cvetličarna

VIKTOR BAJT

Šelenburgova ulica 6. 3 3

Finisukanec

po 400, 500 in 1000 vatov na lesenih špul-
cah ter dreto, otročje nogavice, črne žen-
ske rokavice, svilene trakove v vseh bar-
vah in širokostih in fino toaletno milo
priporoča tvrdka 86:5-2

Osvald Dobeic, Ljubljana

Martinova cesta št. 12.

Istotam se zamenja Frankova cikorka za
živež, oziroma za jajca.

Božične in novoletne razglednice

priporoča

Marija Tičar, Ljubljana

Velika izbira božičnih daril.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča Zvezna tiskarna
v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Mast, slaninu, suho meso
i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim pa-
ketima od 20 kg uz dolje naznačene cijene:

Mast. . . po 24 K po kg Suhe šunke . po 22 K po kg
Slaninu . . po 28 K po kg Salamu (Braunšv.) po 20 K po kg

la kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.

la kavin nadomjestak u paketima ¼ kg po K 6.50 po kg.

Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje
(Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4.20. Kupci, koji lično
dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku
količino sa sobom poneti. 46 20-7

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti,
Nova Gradiška, Slavonija.

Priporočamo sledeće knjige:

Dr. Ivan Lah: „DORE“. Povest slovenskega dečka iz sedanje vojne
Cena vez. 3:50 K

Milan Pugelj: „MIMO CILJEV“. Novele. Vez. 4:50 K

Cvetko Golar: „KMEČKE POVESTI“. Sedem zanimivih povesti
iz kmečkega življenja. Vez. 4:50 K

Jakob Dolinar: „IZ DEVETE DEŽELE“. Predpustna igra o na-
prednem carju in parlamentu Broš. —60 K

Mrs. Hungersdorf: „SNAHA“. Roman irske deklice iz najvišjih
krogov angleške aristokracije Broš. 3— K

Anton Pesek: „SLEPA LJUBEZEN“. Ljudska igra s petjem v pe-
tih dejanjih Broš. 2— K

A. Sirowy in A. F. Herd: „NAUK O SERVIRANJU“. Pomožna
knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah
gostilničarske in hotelirske obrti in za samouke. Vez. 8:50 K

Manica Komanova: „ŠOPEK SAMOTARKE“. Zbirka novel.
Cena broširani knjigi K 3:20, vez. 4:60 K

Azov in Tefft: „HUMORESKE“ Zbirka ruskih humoresk, satir in
grotesk. Cena Broš. K 3—, vez. 4:50 K

Abditi: „PROBLEMI MALEGA NARODA“. Cena 2— K

„KURENTOV ALBUM“. Humoristični almanah s slikami 4:20 K

Ferd. Seidel: „RASTLINSTVO NAŠIH ALP“. Prispevek k spo-
znavanju slovenske zemlje. Vez. 7— K

Pošljamo te knjige poštnine prosto, če se denar naprej pošlje. Po-
vzelje stane 82 vinarjev in je torej najbolje, če pošljete denar za knjige v naprej.

Zvezna tiskarna v Ljubljani.